

خطرات تهدید کننده کشور در حوزه اشتغال و کار از دیدگاه مقام معظم رهبری

تهدیدها

فشار جهانی

ما امروز در مقابل یک فشار جهانی قرار داریم. دشمنی وجود دارد در دنیا که میخواهد با فشار اقتصادی و با تحریم و با این کارهایی که شماها میدانید، سلطه‌ی اهریمنی خودش را برگرداند به این کشور. هدف این است. یک کشور به این خوبی، با این همه منابع، منابع طبیعی، با این موقعیت سوق الجیشی، با همه‌ی امکانات، زیر نگین یک قدرتی در دنیا بوده؛ یک روز انگلیسها بودند، یک روز آمریکائیهها بودند - در واقع نظام سلطه، دستگاه سلطه، امپراتوری سلطه. حالا آمریکا یک گوشه‌ای از این امپراتوری است - اینها مسلط بودند بر این کشور؛ انقلاب دست اینها را کوتاه کرده. سلطه میخواهد برگردد به این کشور. همه‌ی این تلاشها برای این است. مسئله‌ی انرژی هسته‌ای بهانه است. آن کسانی که خیال میکنند اگر ما مسئله‌ی انرژی هسته‌ای را حل کردیم، مشکلات حل خواهد شد، خطا میکنند!

^۱ (بیانات در دیدار جمعی از کارآفرینان سراسر کشور، ۱۳۸۹)

واردات

من مسئله‌ی واردات را که چند نفر از دوستان گفتند، بنده به آن عقیده دارم. در جلسه‌ی مسئولین، در همین جا اوائل ماه رمضان اعلام کردم، گفتم؛ هم به مجلس، هم به دولت که به مسئله‌ی واردات بپردازند؛ حالا هم از وزیر محترم بازرگانی تو راه سؤال کردم، ایشان اطلاع دادند که کارهای خوبی در این زمینه دارد انجام میگیرد؛ بله راست است. مسئله‌ی واردات بی رویه و بی منطق ضرر بزرگی است، خطر بزرگی است؛ مردم هم باید این را بدانند. وقتی یک محصول خارجی را ما داریم مصرف میکنیم، در واقع داریم یک کارگر خودمان را بی کار میکنیم، یک کارگر دیگر را داریم به کار وادار میکنیم^۲.

من نسبت به مسئله‌ی مدیریت واردات به دولتها سفارش کردم؛ الان هم تأکید میکنم. من نمیگویم واردات متوقف بشود؛ چون یک جاهائی لازم است که واردات انجام بگیرد؛ اما واردات باید مدیریت بشود. یک جائی واردات مطلقاً نباید بشود؛ یک جاهائی باید انجام بگیرد. با مدیریت، واردات انجام بگیرد. البته مسئولین محترم دولتی به من گفتند که قوانینی که مجلس تصویب کرده، به ما اجازه نمیدهد جلوی واردات را بگیریم؛ من خواهش میکنم این قضیه را حل کنند. اگر واقعاً قانونی وجود دارد که دولت را ممنوع

^۲ (بیانات در دیدار جمعی از کارآفرینان سراسر کشور، ۱۳۸۹)

میکنند از جلوگیری از واردات، این قانون را اصلاح کنند؛ جوری باشد که مدیریت بشود. باید تولید ملی بالا برود.

در هر شرایطی باید ملاحظه تولید داخلی از جمله محصولات کشاورزی را کرد ضمن این که این توجیه که واردات به رقابت پذیری تولید داخلی کمک می کند، دارای منطق قوی نیست.^۳

خودناباوری و غرب زدگی میراث منحوس دوره پهلوی

متأسفانه بعضی هستند که بر اثر فرهنگ غلطِ دوره‌ی منحوس پادشاهی - دوره‌ی طاغوت، دوره‌ی وابستگی - هنوز چشمشان به خارج است. یک روزی بوده است که تو این کشور مسئولین دولتی ما آمدند صریح گفتند که ایرانی یک لوله‌هنگ نمیتواند درست کند! عملاً هم همه چیز را وارد کردند. در همان دوره‌ی طاغوت یک فردی از بلندپایگان دولتی که تصادفاً بنده را توی یک مجلسی - ما که با اینها هیچ وقت ارتباطی نداشتیم، ملاقات هم نمیکردیم - دید، من داشتم انتقاد میکردم از همان چیزهایی که بود. این رو کرد به ما و گفت: چی چی را انتقاد میکنید؟ ما مثل آقا نشستیم، کشورهای دیگر مثل نوکر دارند برای ما کار میکنند، کالا میفرستند داخل؛ این بد است؟ شما ببینید؛ این منطق دولتمردان دوره‌ی طاغوت بود! حالا ظاهرش این منطق است، باطنش چیزهای دیگر بود؛ فسادهای اقتصادی فراوان و فسادهای اخلاقی فراوان. بله، مسئله‌ی واردات و مدیریت واردات مهم است. ما آن روز به دوستانی

^۳ (دیدار فعالان و برگزیدگان بخش‌های اقتصادی با رهبر انقلاب، ۱۳۹۰)

که اینجا بودند، در جلسه‌ی مسئولین و کارگزاران نظام، توصیه کردیم، گفتیم واردات را مدیریت کنید؛ نمی‌گوئیم متوقف کنید. یک چیزهایی باید بیاید، یک چیزهایی باید نیاید. یک مدیریت صحیحی باید انجام بگیرد؛ این مسلماً هست^۴.

یکی دیگر از ضعفهای درونی عبارت است از تربیتهای اجتماعی موجود و عاداتهای تاریخی، که اینها در ما ملت ایران در آغاز انقلاب بود. شما جوانها شاید از حالات روانی و تربیتهای تاریخی ما در هنگامی که انقلاب پیروز شد، تصویر درستی نداشته باشید. امروز ما میبینیم که عنوان «ما میتوانیم» در همه هست. واقعاً هم اگر بگویند آقا شما میتوانید بنزید روی دست صنعتگران پیشرو دقیق ترین و ظریف ترین صنایع دنیا، شما میگوئید بله؛ اگر همت کنیم، تلاش کنیم، میتوانیم. واقعاً جوان دانشمند مسلمان در جمهوری اسلامی خودش را قادر بر هر کاری میداند؛ این در اول انقلاب اینجور نبود. تربیتهای قبلی درست عکس این بود. هر کاری که مطرح میشد، میگفتند آقا ما که نمیتوانیم! آقا فلان چیز را بسازید، میگفتند ما که نمیتوانیم! با فلان شعار غلط در دنیا مقابله کنیم، میگفتند آقا ما که زورمان نمیرسد، ما که نمیتوانیم! «ما میتوانیم» امروز، آن روز «ما نمیتوانیم» بود. این، آن تربیت اخلاقی و تاریخی بازمانده‌ی از دوران گذشته است^۵.

^۴ (دیدار فعالان و برگزیدگان بخش‌های اقتصادی با رهبر انقلاب، ۱۳۹۰)

^۵ (بیانات در دیدار اساتید و دانشجویان دانشگاه‌های شیراز، ۱۳۸۷)

یک عده‌ای از غرب‌زده‌ها، از صد سال پیش تبلیغ کردند که اگر می‌خواهید کشورتان پیشرفته بشود و ایران جلو بیفتد، بایستی بروید در ذیل غرب تعریف بشوید - غرب‌زدگی؛ همان تعبیر غرب‌زدگی که مرحوم آل‌احمد مطرح کرد و نوشت - این فکر غلطی بود؛ حالا در مورد بعضی از آن کسانی که این فکر را القا میکردند، خائنانه هم بود، [آما] بعضی خائنانه نبود، جاهلانه بود. امروز هم هنوز کسانی از دنباله‌های آنها - و باید گفت تفاله‌های آنها - همین فکرها را ترویج میکنند که «ما در ذیل غرب بایستی پیشرفت کنیم»؛ نه، پنجاه سال، کشور در زمان دوران پهلوی در ذیل غرب زندگی کرد؛ پنجاه سال! یک مدتی در آن اواسط رضاخان در ذیل آلمان، بعد یک مدتی در ذیل آمریکا تا آخر؛ چه پیشرفتی برای کشور حاصل شد؟ جز بدبختی، جز عقب‌افتادگی، جز نابود شدن سرمایه‌های اساسی کشور، چه عاید کشور شد؟ نخیر، در ذیل غرب نمیشود، نمیتوان [پیشرفت کرد]؛ آن کسی که این حرف را بزند که کشور در ذیل غرب ممکن است پیشرفت بکند، خائن به کشور است اگر بداند چه میگوید؛ ممکن هم هست جاهل باشد.

نگرش نادرست به جایگاه کارگر

در منطق کشورهای سرمایه‌داری، کارگر یک ابزار است؛ وسیله‌ای است در خدمت کارفرما. در منطق آن مکتبهای مضمحل‌شده و نابودشده‌ای که ادعای طرفداری از کارگر میکردند، وجود جنگ میان

^۶ (بیانات در دیدار نخبگان جوان علمی، ۱۳۹۶)

کارفرما و کارگر بود. از این جنگ بود که آن نظامها میخواستند نان بخورند و اسمشان را بگذارند مدافعین کارگر. آن وقت در نظام به اصطلاح سوسیالیستی شوروی سابق، همان بساط سرمایه‌داری، همان اسرافها، همان فسادهای گوناگون مالی به اسم کارگر و به نام دفاع از طبقه‌ی کارگر وجود پیدا کرده بود. منطقتشان، منطق تضاد و تعارض بود.^۷

مسائل و مشکلات مربوط به قشر کارگر

مشکلات جامعه‌ی کارگری - مسئله‌ی بیمه‌شان، مسئله‌ی مسکنشان، مسئله‌ی ارتباطاتشان با کارفرما، وظائف کارفرما در مقابل آنها، وظائف آنها در مقابل محیط کار - بایستی به طور دائم دنبال شود و اهمیت وجدان کار و اتقان کار بایستی مورد تأکید قرار بگیرد. این راه، راه روشنی است؛ این هدف، هدف مشخصی است؛ این ملت هم ملت اهل کار و اهل تلاشی است.^۸

آسان‌پنداری

موانع درونی، ضعفهاست؛ ضعفهای فکری است، ضعفهای عقلانی است، راحت‌طلبی است، آسان‌گرایی است، آسان‌پنداری است؛ این گاهی اوقات خودش یکی از موانع تحقق آن چیز است. **باید برآورد و تقویم نسبت به کار و مشکلات کار، مطابق با واقع یا لااقل**

^۷ (مصاحبه با خیرنگار صدا و سیما پس از شرکت در مرحله‌ی دوم انتخابات

هشتمین دوره‌ی مجلس شورای اسلامی، ۱۳۸۷)

^۸ (بیانات در دیدار معلمان استان فارس، ۱۳۸۷)

نزدیک به واقع باشد. آسان‌پنداری هم مثل آسان‌گیری و سهل‌انگاری است؛ آن هم یکی از موانع راه است. گریز از چالش هم یکی از ضعفهای درونی ماست.^۹

اشتباه گرفتن عافیت طلبی با گریز از چالش

به گریز از چالش، به غلط می‌گویند عافیت‌طلبی. عافیت‌طلبی چیز خوبی است. عافیت یکی از بزرگترین نعمتهای الهی است؛ «یا ولیّ العافیة نسئلك العافیة؛ عافیة الدنیا و الآخره». عافیت به معنای پنجه نیفکندن نیست؛ به معنای درست عمل کردن، بجا قدم گذاشتن، بجا ضربت زدن و بجا عقب کشیدن است. عافیت از بلا، مثل این است که بگوئیم عافیت از گناه. بنابراین عافیت‌طلبی چیز بدی نیست؛ لیکن بغلط به گریز از چالش می‌گویند عافیت‌طلبی؛ یعنی در واقع همان راحت‌طلبی، مواجهه‌ی با مشکلات را زشت و ناپسند دانستن، آماده نبودن برای مواجهه‌ی با مشکلات. اینها ضعفهای درونی ماست.

شتاب زدگی

حماسه‌ی اقتصادی کارِ شش ماه و یک سال و دو سال نیست؛ حرکت بلندمدت لازم است. از دولت کنونی هم نه مردم، نه ما و نه هر انسان منصفی انتظار ندارد که حالا در کوتاه‌مدت همه‌ی این مشکلات را حل کند؛ نه، انتظار دارند که حرکت به سوی حل آغاز بشود و این را

^۹ (بیانات در دیدار اساتید و دانشجویان دانشگاه‌های شیراز، ۱۳۸۷)

احساس کنند که یک حرکتی به سمت حل مشکلات هست و نگاه حکیمانهای و مدبرانه‌ای پشت سر قضایا هست.^{۱۰}

حل مشکلات داخلی با استفاده از عوامل خارجی

بعضی می‌خواهند مشکلات را با کمک دیگران، با تکیه‌ی به دیگران، با رشوه دادن به دیگران، با تذلل در مقابل دیگران حل کنند؛ بعضیها هم نه، می‌خواهند مشکلات را با نیروی خودشان، با توان داخلی خودشان حل کنند - اعتقادمان این است که باید به تقویت ساخت درونی نظام اهمیّت بدهیم؛ این اساس کار است. از درون، خودمان را باید تقویت کنیم. تقویت درونی با اندیشه‌ی کامل، با نگاه عاقلانه و خردمندانه چیزی است ممکن؛ چه به‌وسیله‌ی پیشرفت علمی، چه به‌وسیله‌ی ساخت و مدیریت درست اقتصادی؛ اینها کارهایی است که به نظر ما ممکن است.^{۱۱}

دام پیشرفت ظاهری و درون تهی

اگر کشوری در علم و فناوری و جلوه‌های گوناگون تمدن مادی پیشرفت کند، اما عدالت اجتماعی در آن نباشد، این به نظر ما و با منطق اسلام پیشرفت نیست. امروز در بسیاری از کشورها علم پیشرفت کرده است، صنعت پیشرفت کرده است، شیوه‌های گوناگون

^{۱۰}؛ (فرهنگ اقتصاد مقاومتی در بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی، ۱۳۹۲)

^{۱۱} (بیانات در دیدار اساتید و دانشجویان دانشگاه‌های شیراز، ۱۳۸۷)

زندگی پیشرفت کرده است، اما فاصله‌ی طبقاتی عمیق‌تر و شکاف طبقاتی بیشتر شده است؛ این پیشرفت نیست؛ این پیشرفتِ سطحی و ظاهری و بادکنکی است. وقتی که در یک کشوری، جمعیت معدودی بیشترین بهره‌ی مادی را از آن کشور میبرند و در همان کشور، در خیابانها مردم از سرما و گرما میمیرند، عدالت اینقدر نامفهوم و غیر عملی در آن کشور است.^{۱۲}

وابستگی بیش از حد به درآمد حاصل از نفت

امروز شما ملاحظه کنید، وقتی روی نفتِ ما فشار می‌آورند، ما دچار مشکل میشویم، این ناشی از چیست؟ ناشی از این است که ما تکیه‌مان را به نفت از بعد از دوره‌ی جنگ و پایان جنگ تا امروز، نتوانستیم کم کنیم، اگر ما تکیه‌مان را به نفت کم میکردیم، فشار بر روی نفت این‌قدر برای ما سخت تمام نمیشد.^{۱۳}

اقتصاد ما دچار این اشکال است که وابسته‌ی به نفت است. ما باید اقتصاد خودمان را از نفت جدا کنیم؛ دولتهای ما در برنامه‌های اساسی خودشان این را بگنجانند. من هفده هجده سال قبل به دولتی که در آن زمان سر کار بود و به مسئولان گفتم کاری کنید که ما هر وقت اراده کردیم، بتوانیم در چاههای نفت را ببندیم. آقایان به قول خودشان "تکنوکرات" لبخند انکار زدند که مگر میشود! بله، میشود؛ باید دنبال کرد، باید اقدام کرد، باید برنامه‌ریزی کرد. وقتی

^{۱۲} (بیانات در دیدار اساتید و دانشجویان دانشگاه‌های شیراز، ۱۳۸۷)

^{۱۳} (بیانات در دیدار اساتید و دانشجویان دانشگاه‌های شیراز، ۱۳۸۷)

برنامه‌ی اقتصادی یک کشور به یک نقطه‌ی خاص متصل و وابسته باشد، دشمنان روی آن نقطه‌ی خاص تمرکز پیدا میکنند.

بنگاه ها و کارگاه های اقتصادی و چالش های مربوط به آن ها

مسئله فقط این نیست که ما بنگاه‌های اقتصادی را واگذار کنیم و بگوئیم واگذار شد، خودمان را خلاص کردیم؛ در کنار این واگذاری، کارهای دیگری لازم است: بایستی بخش خصوصی توانمند بشود، باید امکان مدیریت خوب پیدا کند^{۱۴}.

الان چندین هزار کارگاه و کارخانه‌ی متوسط و کوچک در کشور هست؛ اگرچنانچه این آماري که به من داده‌اند و بنده گفتم که شصت درصد از اینها الان دچار بیکاری و تعطیل هستند درست باشد، خسارت است^{۱۵}.

تردید و دل زدگی

هدف آنها از این تحریمها این بود که ملت را در راه خودشان مردد کنند؛ بین ملت ایران و نظام اسلامی جدائی بیندازند؛ مردم را دلسرد کنند، ناامید کنند.^{۱۶}

^{۱۴} (بیانات در دیدار اساتید و دانشجویان دانشگاه‌های شیراز، ۱۳۸۷)

^{۱۵} (چرا رهبر انقلاب بر توجه دولتمردان به بنگاه‌های کوچک تاکید دارند؟، ۱۳۹۵)

^{۱۶} (بیانات در دیدار اساتید و دانشجویان دانشگاه‌های شیراز، ۱۳۸۷)

دشمن با تحریم و با فشار اقتصادی گوناگون سعی کرد مردم را از میدان خارج کند. میگویند که ما با مردم دشمن نیستیم. دروغ میگویند؛ راحت، با وقاحت! بیشترین فشار برای این است که مردم ناراحت شوند، مردم در تنگنا قرار بگیرند، مردم زیر فشار قرار بگیرند، شاید بتوانند به این وسیله بین مردم و نظام اسلامی فاصله ایجاد کنند. هدف، فشار بر مردم است.^{۱۷}

آنچه که دشمنان ما هدف گرفته بودند، صحنه‌ها و عرصه‌های مختلف بود؛ عمدتاً عرصه‌ی اقتصاد و عرصه‌ی سیاست بود. در عرصه‌ی اقتصاد، گفتند و تصریح کردند که میخواهند ملت ایران را به‌وسیله‌ی تحریم فلج کنند؛ اما نتوانستند ملت ایران را فلج کنند و ما در میدانهای مختلف، به توفیق الهی و به فضل پروردگار، به پیشرفتهای زیادی دست پیدا کردیم.^{۱۸}

مفاسد اقتصادی: زلزله ویرانگر

امروز کشور ما تشنه‌ی فعالیت اقتصادی سالم و ایجاد اشتغال برای جوانان و سرمایه‌گذاری مطمئن است. و این همه به فضائی نیازمند است که در آن، سرمایه‌گذار و صنعتگر و عنصر فعال در کشاورزی و مبتکر علمی و جوینده‌ی کار و همه‌ی قشرها، از صحت و سلامت ارتباطات حکومتی و امانت و صداقت متصدیان امور مالی و اقتصادی مطمئن بوده و احساس امنیت و آرامش کنند. اگر دست مفسدان و

^{۱۷} (بیانات در دیدار اساتید و دانشجویان دانشگاه‌های شیراز، ۱۳۸۷)

^{۱۸} (بیانات در دیدار اساتید و دانشجویان دانشگاه‌های شیراز، ۱۳۸۷)

سوءاستفاده‌کنندگان از امکانات حکومتی، قطع نشود، و اگر امتیازطلبان و زیاده‌خواهان پرمدعا و انحصارجو، طرد نشوند، سرمایه‌گذار و تولیدکننده و اشتغال‌طلب، همه احساس ناامنی و نومیدی خواهند کرد و کسانی از آنان به استفاده از راههای نامشروع و غیرقانونی تشویق خواهند شد.^{۱۹}

این دو لازم و ملزوم یکدیگرند. فساد اقتصادی و اخلاقی و سیاسی، توده‌ی چرکین کشورها و نظامها و اگر در بدنه‌ی حکومتها عارض شود، زلزله‌ی ویرانگر و ضربه‌زننده به مشروعیت آنها است؛ و این برای نظامی چون جمهوری اسلامی که نیازمند مشروعیتی فراتر از مشروعیتهای مرسوم و مبنائی تر از مقبولیت اجتماعی است، بسیار جدی‌تر و بنیانی‌تر از دیگر نظامها است. وسوسه‌ی مال و مقام و ریاست، حتی در علوی‌ترین حکومت تاریخ یعنی حکومت خود حضرت امیرالمؤمنین (علیه‌السلام) کسانی را لغزاند، پس خطر بروز این تهدید در جمهوری اسلامی هم که روزی مدیران و مسئولانش مسابقه‌ی زهد انقلابی و ساده‌زیستی میدادند، هرگز بعید نبوده و نیست؛ و این ایجاب میکند که دستگاهی کارآمد با نگاهی تیزبین و رفتاری قاطع در قوای سه‌گانه حضور دائم داشته باشد و به‌معنای واقعی با فساد مبارزه کند، بویژه در درون دستگاه‌های حکومتی.^{۲۰}

^{۱۹} (بیانات در دیدار اساتید و دانشجویان دانشگاه‌های شیراز، ۱۳۸۷)

^{۲۰} (بیانیه «گام دوم انقلاب» خطاب به ملت ایران، ۱۳۹۷)

جهانی شدن و استقلال زدایی

جهانی شدن، اسم خیلی قشنگی است و هر کشوری فکر میکند بازارهای جهانی به رویش باز میشود. اما جهانی شدن به معنای تبدیل شدن به یک پیچ و مهره‌ای در ماشین سرمایه‌داری غرب، نباید مورد قبول هیچ ملت مستقلى باشد. اگر قرار است جهانی شدن به معنای درست کلمه تحقق پیدا بکند، باید کشورها استقلال خودشان - استقلال اقتصادی و استقلال سیاسی - و قدرت تصمیم‌گیری خودشان را حفظ کنند؛ و آنگاه جهانی شدنی که دهها سال پیش از طریق بانک جهانی و صندوق بین‌المللی پول و سازمان تجارت جهانی و امثال اینها - که همه ابزارهای امریکایی و استکباری بودند - به وجود آمده، ارزشی ندارد؛ بنابراین، **یک اصل مهم، مسئله‌ی استقلال است؛ که اگر این نباشد پیشرفت نیست، سراب پیشرفت است**^{۲۱}.

گرانی و تورم

بخشی از این مشکلات، ناشی از تورم است. ما در کشور کمبود کالا نداریم؛ خوشبختانه کالاهای گوناگون مورد نیاز مردم در کشور فراوان یافت میشود؛ لیکن مسئله‌ی گرانی و کاهش قدرت خرید وجود دارد؛ این را باید علاج کنید؛ این به عهده‌ی بخشهای مختلف اقتصادی است؛ یعنی هم بخشهای ستادی اقتصادی، هم بخشهای عملیاتی اقتصادی - مثل وزارت صنعت و معدن و تجارت، وزارت جهاد

^{۲۱} (بیانات در دیدار اساتید و دانشجویان دانشگاه‌های شیراز، ۱۳۸۷)

کشاورزی، بخشهای دیگر - که باید به طور جد ان شاءالله این را دنبال کنند. _____
باید راهی پیدا کنید که نقدینگی افزایش یافته کنترل شود. خب، این روشن است؛ اگر در مقابل نقدینگی تولید وجود داشته باشد، کالا وجود داشته باشد، کمبود وجود نداشته باشد، مشکلی را ایجاد نمیکند؛ اگر چنانچه نه، نقدینگی بیش از تولید کالا در داخل یا به شکل درست واردات بود، طبعاً مشکل ایجاد میکند.^{۲۲}

یاس و ایجاد ناامیدی در مردم

جهاد مداوم، نیاز همه است. همه‌ی پیشرفته‌ها، همه‌ی تمدن‌سازی‌ها، به برکت مجاهدتِ دائم شده است. مجاهدتِ دائم هم همه‌اش به معنای رنج کشیدن نیست. جهاد، شوق‌آفرین است. جهاد، شادی و نشاط‌آفرین است. امروز که نیاز به این جهاد داریم، کسی بیاید به تنبلی و کسالت و انزوا و بیکاری و بیکارگی دعوت کند، اینها میشود کفران نعمت الهی؛ «ألم تر الی الذین بدلوا نعمت اللّٰه کفراً و احلّوا قومهم دار البوار»؛ این نباید بشود.^{۲۳}

این که ما مایوس بشویم و بگوییم فایده‌ی ندارد، گوش نمیکند؛ غلط است. همه چیز فایده دارد؛ همه‌ی تلاشها فایده دارد... شماها میتوانید تغییرات محیطی را کاملاً رصد کنید؛ ظرفیتهای ممکن، فرصتهای ممکن و تهدیدها را منعکس

^{۲۲} (بیانات در دیدار اساتید و دانشجویان دانشگاه‌های شیراز، ۱۳۸۷)

^{۲۳} (بیانات در دیدار جمعی از مداحان، ۱۳۹۲)

کنید؛ باید هم بکنید. البته این طور هم نباشد که همه اش تهدیدها منعکس شود؛ بعضیها کارشان فقط منعکس کردن تهدیدهاست، که نتیجه اش - نمیگویم آنها قصدشان این است - مرعوب کردن مسؤولان بالاست؛ اگر قابل مرعوب شدن باشند^{۲۴}.

بی اطلاعی مردم از بالندگی های کشور و افتخارات ملی

با همت مغزهای متفکر، و شخصیت های علمی و فنی، پیشرفت های چشمگیری در عرصه های تولید، خدمات، کشاورزی، صنعت و صنایع دانش بنیان به وقوع پیوسته که متأسفانه اغلب مردم از آن مطلع نیستند و باید این افتخارات ملی که متعلق به ملت ایران است، به اطلاع مردم رسانده شوند^{۲۵}.

عقب ماندگی علمی و اقتصادی

در اوضاع کنونی منطقه و جهان، هر کشوری که نتواند از لحاظ اقتصادی، علمی و زیرساخت ها از رشد لازم برخوردار شود بی رحمانه مورد تطاول قرار می گیرد بنابراین باید با استحکام درونی و پیشرفت اقتصادی، اهداف سند چشم انداز را محقق کرد^{۲۶}.

^{۲۴} (فرهنگ اقتصاد مقاومتی در بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی، ۱۳۹۲)

^{۲۵} (دیدار فعالان و برگزیدگان بخش های اقتصادی با رهبر انقلاب، ۱۳۹۰)

^{۲۶} (دیدار فعالان و برگزیدگان بخش های اقتصادی با رهبر انقلاب، ۱۳۹۰)

أَلْعِلْمُ سُلْطَانٌ؛ «سلطان» یعنی اقتدار؛ علم، اقتدار است؛ هر کسی که آن را داشته باشد «صال»، یعنی دست قدرتمند را خواهد داشت؛ هرکس که آن را نداشته باشد «صیلَ عَلَیْهِ» یعنی دست قدرتمندی بر سر او خواهد آمد یعنی زیر دست خواهد شد؛ این علم [است]. امروز شما این را مشاهده میکنید؛ آمریکایی‌ها و اروپایی‌ها به‌خاطر علمی که تحصیل کرده‌اند، توانسته‌اند همه‌ی دنیا را تصرف کنند. شما میدانید آمریکا، انگلیس، فرانسه و بسیاری از کشورهای اروپایی -حتی کشورهای کوچک- سالهای متمادی، بعضی‌شان قرن‌ها، توانستند کشورهای را تصرف کنند، هستی‌های آنها را به باد بدهند و نابودشان کنند؛ بر ملت‌ها اقتدار پیدا کردند و مسلط شدند، به‌خاطر علم؛ دنبال علم بودند. ما غفلت کردیم، از قافله‌ی علم عقب ماندیم، با آن سابقه‌ی تاریخی، با این استعداد درخشان! [اما] دیگران جلو افتادند؛ ما باید این را جبران کنیم.^{۲۷}

توهم مانعیت تحریم‌ها از استفاده از ظرفیت‌های کشور

خب، ممکن است کسی بگوید اگر تحریم نبود از این ظرفیت‌ها میتوانستید خوب استفاده کنید، اما [چون] تحریم هست نمیتوانید از این ظرفیت‌ها استفاده کنید؛ این خطا است؛ این حرف، درست نیست. ما در بسیاری از مسائل دیگر هم در عین

^{۲۷} (بیانات در دیدار نخبگان جوان علمی، ۱۳۹۶)

تحریم توانسته‌ایم به نقطه‌های بسیار برجسته و بالا دست پیدا کنیم؛ یک مثال آن، تولید علم است؛ یک مثال آن، صنعت و فناوری است؛ در اینها ما تحریم بودیم، الان هم تحریم هستیم. در مورد دانشهای پیشرفته و روز، الان هم درهای مراکز علمی مهم بروز دنیا به روی دانشمند ایرانی و دانشجوی ایرانی بسته است، اما درعین حال، ما در نانو پیشرفت کردیم، در هسته‌ای پیشرفت کردیم، در سلولهای بنیادی پیشرفت کردیم، در صنایع دفاعی پیشرفت کردیم، در صنایع پهپاد و موشک، به کوری چشم دشمن، پیشرفت کردیم؛ چرا در اقتصاد نتوانیم پیشرفت کنیم؟! ما که در این سر صحنه‌ها و عرصه‌های گوناگون این همه موفقیت به دست آوردیم، در اقتصاد هم اگر عزممان را جزم کنیم و دست به دست هم بدهیم، میتوانیم اقتصاد را شکوفا کنیم. چشممان به دست دشمن نباشد که کی این تحریم را برمی‌دارد، کی فلان نقطه را موافقت میکند؛ به درک! نگاه کنیم بینیم خودمان چه کار میتوانیم بکنیم.^{۲۸}

^{۲۸} (دیدار فعالان و برگزیدگان بخش‌های اقتصادی با رهبر انقلاب، ۱۳۹۰)